

Звіт
про онлайн-опитування здобувачів вищої освіти
ОНП Спеціальна освіта
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
щодо освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та
соціальної їх підтримки

Опитування проведене у грудні 2021 року серед здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Спеціальна освіта».

Опитування проведено дистанційно в Google-Forms. Анкета мала 8 запитань відкритого характеру, розміщена на сайті кафедри спеціальної та інклюзивної освіти у розділі «Аспірантам: загальна інформація».

Результати анкетування: На перше питання анкети: «Як відбувається комунікація у форматі зворотнього зв'язку в межах освітньої програми між гарантом програми, групою забезпечення та здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти?» респонденти дали такі відповіді:

«Через індивідуальні консультації, під час засідань кафедри, звітних конференцій, у групі Viber, через опитування (анкетування)»;

«Комунація відбувається особисто та за допомогою технологій (Zoom, Discord, Moodle)»;

«Реалізація ОНП відбувається з дотриманням студентоцентрованого підходу. Для покращення рівня підготовки постійно залучаються стейкхолдери. Студенти проходять анкетування щодо рівня викладання дисциплін, вносять пропозиції вдосконалення. За умови карантину-система Moodle, Discord, Zoom та загальна група Viber. До процедури внутрішнього забезпечення якості ОНП на всіх етап також залучена група забезпечення ОНП. На засіданнях кафедри обговорюється зміст програми, результати навчання, фахові компетентності. Окрім цього, є щорічні зібрання, які передбачають залучення аспірантів, проректора з науково-педагогічної роботи»;

«Комунікація відбувається через безпосереднє спілкування, за допомогою застосунків (Zoom, Viber, Google Meet), платформ Moodle, Discord. Враховується думка здобувачів стосовно організації освітнього процесу, викладання навчальних дисциплін, змісту освітніх програм, системи оцінювання результатів навчання через анкетування, участь у засіданнях кафедри (при звітуванні), при виборі навчальних дисциплін».

На друге питання «Яким чином Вам надається організаційна підтримка в межах освітньої програми?» більшість респондентів дали наступні коментарі:

«Підтримка надається через методичний кабінет та аспірантську, відділи аспірантури та докторантури, сайт університету та кафедри спеціальної та інклюзивної освіти (на сторінці «Аспірантам»), через групу Viber тощо»;

«Маємо можливість проконсультуватись відносно дисертаційного дослідження з науковим керівником, викладачами кафедри, гарантом ОНП»;

«Відповідно до студентоцентрованого підходу (Положення про забезпечення студентоцентрованого підходу до навчання в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка) та професіоналізму колективу СумДПУ регулярно оцінюються та коригуються способи надання освітніх послуг; відчувається підтримка автономності у того, хто навчається, водночас – забезпечення відповідного супроводу і підтримки з боку усіх викладачів та наукового керівника; взаємна повага у стосунках «студент-викладач»; чітко визначено офіційну процедуру розгляду скарг та звернень, апеляцій; на сайті університету є уся інформація організаційного характеру (розклад, навчальні плани, кабінети здобувачів освіти, загальна інформація, зокрема про освітній процес) налагоджена комунікація з відділом аспірантури та докторантури, науковим керівником, викладачами через безпосереднє спілкування, електронну пошту, застосунки щодо організаційних питань».

На третє питання «Яким чином Вам надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання?» респонденти зазначили:

«Заздалегідь нас ознайомлюють з інформацією щодо цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, переліком обов'язкових дисциплін за вибором, робочими програмами у відділі аспірантури та докторантури, а також на сайті університету (сторінки: «Освітні програми», «Каталог вибіркового дисциплін»), кафедри спеціальної та інклюзивної освіти: (сторінка) «Аспірантура»; в особистих електронних кабінетах; на платформі Moodle у межах навчального курсу. З кожної дисципліни викладач ознайомлює з інформацією на першому занятті, під час консультацій тощо»;

«На платформах Moodle, Discord в межах навчального курсу. До того ж, кожен з викладачів надає зазначену інформацію на першій, ознайомлювальній парі та, додатково, під час індивідуальних та колективних консультацій»;

«На сайті університету та на сайті аспірантури»;

«Освітня програма, яка розміщена на сайті, має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії, візії та стратегії закладу вищої освіти. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з

урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін та сучасних тенденцій у спеціальній освіті (протоколи зустрічей, опитування, анкетування, пропозиції та зауваження відповідно до ОП можна надсилати безпосередньо через сайт, на електронну пошту гаранту програми). Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм».

На четверте питання «Який порядок та критерії оцінювання набутих знань, компетентностей у межах окремих освітніх компонентів?» здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зазначили:

«Оцінювання проводиться згідно вимог ЄКТС, за 100 бальною системою університету та національною шкалою («відмінно, добре, задовільно, незадовільно»). Є поточний (на семінарах і практичних, виконання самостійних) і підсумковий (у формі екзамену чи заліку) контроль. Результати поточного оцінювання можна переглянути в «журналах обліку роботи тієї чи іншої академічної групи». Результати екзаменів та заліків презентують відомості обліку успішності та наші індивідуальні навчальні плани. 2 рази на рік звітуємо, по завершенню кожного з семестрів, на засіданні кафедри про стан виконання індивідуального навчального плану. Контроль за нашою діяльністю здійснюють наукові керівники, гарант ОНП, завідувач кафедри»;

«Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна та зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми».

На п'яте питання: «Яким чином Вам надається інформаційна підтримка в межах освітньої програми /університету?» респонденти зазначили.

«Інформаційна підтримка забезпечується університетом та сайтами кафедри. Маємо доступ до інституційного репозитарію, колекції підручників «центру учбової літератури», електронних бібліотек; пошукових (багатомовних/україномовних систем); додаткових послуг (антиплагіатної системи; допомогу у визначенні індексів УДК для наукових статей тощо)»;

«В університеті до послуг здобувачів освіти функціонують центри: забезпечення якості вищої освіти; професійно-кар'єрної орієнтації та вступу на навчання; відділи: аспірантури і докторантури, міжнародних зв'язків, методично-організаційний, редакційно-видавничий, юридичний, працевлаштування, професійно-технічної освіти та додаткових платних послуг; науково-дослідний сектор, наукова бібліотека з читальним залом, психологічна служба, Науково-дослідна лабораторія проблем інклюзивної освіти, Міжвідомча лабораторія корекційно-реабілітаційних технологій кафедри спеціальної та інклюзивної освіти. Також постійна комунікація з професорсько-викладацьким складом кафедр, дотичних до освітнього процесу в межах ОП»;

«Через сайт університету, сайт кафедри, групу Viber».

На шосте питання «Яка інформація висвітлюється на сайтах кафедр та інших віртуальних навчальних середовищах?» респонденти дали позитивні відповіді зазначивши наступне:

«На сайті кафедри висвітлюється: інформація про кафедру (історія, штат кафедри, напрямки діяльності, партнери, структурні підрозділи кафедри); інформація абітурієнтам, аспірантам, здобувачами вищої освіти, випускникам; новини, анонси, оголошення, проекти тощо»,

«Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Правила внутрішнього розпорядку. Академічна доброчесність. Про наукове товариство. Про академічну мобільність. Про порядок оцінювання знань. Про наукову раду. Правила вступу та необхідні документи»;

«На загально університетському сайті, серверах платформ Moodle, Discord, Facebook (група кафедри; лабораторія проблем інклюзивної освіти) розміщується інформація про освітні програми; документи, які регламентують здобуття вищої освіти (Положення про забезпечення академічної доброчесності; Положення про організацію видів контролю та атестації; Положення про студентоцентризований підхід); розклад семестрової атестації. Анонси/оголошення; інформація про наукову, освітню/міжнародну діяльність (АСП); загальну інформацію (професорсько-викладацький склад; відповідає науковій діяльності аспірантів напрямам дослідження наукового керівника; звіти нашої діяльності та фото звіти»,

«Інформаційні електронні ресурси та сервіси; наукові бібліотеки; офіційні сторінки наукових підрозділів університету та структурних підрозділів кафедри спеціальної та інклюзивної освіти; навчально-методичне забезпечення освітнього процесу: освітньо-наукову програму, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін».

На сьоме питання: «Яким чином надається Вам консультативна підтримка в університеті?» здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зазначили наступне.

«Консультативна підтримка відбувається на різних рівнях та в різних площинах (під час навчання, індивідуальних консультацій, поза аудиторно), відділом Аспірантури та докторантури, професорсько-викладацьким складом кафедри, науковим керівником, міжвідомчою науковою лабораторією корекційно-реабілітаційних технологій, лабораторією проблем інклюзивної освіти; Науковим товариством аспірантів та молодих вчених»;

«Під час індивідуальних консультацій, у відділі аспірантури та докторантури, на кафедрі, у групі Viber»;

«Консультативна підтримка надається через методичний кабінет та аспірантську, відділи аспірантури та докторантури»;

«Під час консультацій (відповідно до навчально-тематичного плану), налагоджена комунікація з відділом аспірантури та докторантури, науковим керівником, викладачами через безпосереднє спілкування, електронну пошту, застосунки щодо організаційних питань. Також можна скористатися консультацією юристів, бібліотекарів, фахівців психологічної служби».

На восьме питання: «Яким чином надається Вам соціальна підтримка в університеті?» респонденти надали наступні коментарі:

«Гарно розвинута інфраструктура університету, є консультації психолога та юриста, можна звернутися до студентського самоврядування, Наукового товариства студентів, аспірантів та молодих науковців, студентського профкому»;

«Робота Психологічної служби Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, яка надає індивідуальні консультації – як особисто, так і он-лайн. Якщо є запит на проведення тренінгів, просвітницьких або профілактичних заходів та консультативної підтримки, то завжди можна звернутися до психологів та соціальних педагогів вишу»;

«Функціонує психологічна служба (має на меті вирішення проблем з адаптацією, самореалізацією, психологічними проблемами; можна отримати індивідуальну або групову консультацію); анонімний телефон «довіри» (соціальний педагог), скринька «довіри»; профком, студентське самоврядування; відділ працевлаштування (за потреби можна отримати консультацію з питань регулювання трудових відносин; про можливі вакансії; отримання додаткових освітніх послуг, підвищення кваліфікації тощо)».

Результати анкетування засвідчили, що здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти високо оцінили освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку за освітньо-науковою програмою «Спеціальна освіта».

Ураховуючи результати опитування пропонується:

- продовжувати роботу щодо обізнаності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти важливості їх участі в моніторингових дослідженнях щодо забезпечення якості вищої освіти в СумДПУ імені А.С.Макаренка;

- продовжувати систематичне інформування здобувачів вищої освіти щодо різних видів їх підтримки в освітньому процесі.

Звіт заслухано і затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти (протокол № 11 від 28 грудня 2021 року).

Опрацювала:

Гарант ОНП
доктор педагогічних наук, професор

Ю. А. Бондаренко

Завідувач кафедри спеціальної та
інклюзивної освіти
доктор педагогічних наук, професор

Т. М. Дегтяренко